

Informace ze zdravotnictví Středočeského kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Praha
7.8.2005

3

Gynekologická péče - činnost ve Středočeském kraji v roce 2004

Gynaecologic Care - Activity in Branch in the Středočeský Region in 2004

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru gynekologie v Středočeském kraji v roce 2004 obsahuje údaje o ambulantní péči v členění podle druhu zdravotnického zařízení a podle území z oblasti personálního zajištění, činnosti oboru a o dispenzarizovaných pacientkách pro vybrané diagnózy. Je doplněna také základními ukazateli lůžkové péče ženských oddělení nemocnic.

Summary

Information on health care activity in the branch of gynaecology in the Středočeský region in 2004 contains data about out-patient care by type of establishment and by districts of the region, data about personnel capacity, gynaecological activity and about patients followed up for selected diagnoses. It is supplemented by basic indicators on in-patient care in hospital gynaecology departments.

Zdrojem údajů pro tuto informaci bylo zjišťování ročním výkazem o činnosti zdravotnických zařízení pro obor gynekologie. Tento výkaz vyplňuje každé ambulantní oddělení (pracoviště) uvedeného oboru ve všech zdravotnických zařízeních bez ohledu na jejich zřizovatele.

Zdrojem údajů za gynekologická lůžková oddělení je pololetní výkaz o lůžkovém fondu zdravotnického zařízení a jeho využití, který předkládají všechna lůžková zdravotnická zařízení ústavní péče bez ohledu na zřizovatele a roční výkaz o činnosti ženských oddělení nemocnic.

Při rozboru dat bylo třeba mít na zřeteli, zvláště u ukazatelů počtu vyšetření, léčených a dispenzarizovaných pacientů vztažených k počtu žen kraje, fakt, že zjišťování nejsou prováděna za pacientky bydlící na území kraje, ale za ty, které byly ošetřeny (vyšetřeny) v ordinacích lékařů sídlících ve Středočeském kraji. Blízkost a dopravní dostupnost hlavního města Prahy může tyto údaje zkreslit v případech a na územích, kde je velký pohyb osob mezi uvedenými kraji, např. z důvodu dojíždění do zaměstnání. Vzhledem k možnosti svobodné volby lékaře, může být tento vzájemný pohyb také ovlivněn kvalitou poskytované péče konkrétním lékařem (pracovištěm). Kvalita poskytované péče však není předmětem uvedených statistických zjišťování.

Statistická zjišťování byla přizpůsobena zákonu č. 96/2004 Sb. o nelékařských zdravotnických povoláních, ze kterého vyplývají nové kategorie zdravotnických pracovníků. Proti dříve uváděné kategorii středních zdravotnických pracovníků (SZP) je v této publikaci nyní

uváděna kategorie zdravotnických pracovníků způsobilých k výkonu zdravotnického povolání (ZPBD) tak, jak je vymezuje zmiňovaný zákon. Protože vymezení těchto pracovníků se od dřívější kategorie liší, nejsou uváděná data za ně plně srovnatelná s předchozími roky.

K 31.12.2004 bylo ve Středočeském kraji zaregistrováno celkem 147 ambulantních pracovišť poskytujících gynekologickou péči. V mapě sídel jsou zobrazena všechna zdravotnická zařízení, včetně detašovaných pracovišť na rozdíl od počtu uváděných v tabulce. Body v mapě označují místa, kde se nachází alespoň jedno gynekologické zdravotnické pracoviště.

Na území Středočeského kraje se nenachází žádné zdravotnické zařízení reprodukční medicíny. Ambulantní pracoviště dětské gynekologie je ve Středočeském kraji pouze jedno, a to v okrese Kladno.

Ambulantní péče

Ambulantní gynekologickou péči zajišťovalo v roce 2004 ve Středočeském kraji celkem 401 odborných pracovníků v rozsahu 297,54 úvazků (přepočtené počty), a to včetně smluvních pracovníků, tzn. zaměstnaných v zařízeních na základě jiné, než pracovní smlouvy (na dohodu o pracovní činnosti, na smlouvu o dílo, na vlastní IČO apod.). Proti roku 2003 se počet odborných pracovníků (úvazků) snížil u lékařů o téměř 7 úvazků, přičemž se snížila i celková vybavenost v přepočtu k počtu obyvatel. Počet úvazků lékařů na 10 000 žen byl ve Středočeském kraji vykázán 2,28 úvazku. Ve srovnání s Českou republikou je vybavenost lékařů nižší o 20 %, neboť v ČR v průměru na 10 tisíc žen připadlo o 0,6 lékařů více. Z okresů kraje gynekologickou péči v přepočtu na obyvatele - ženy zajišťovalo nejméně lékařů v okresech Praha - západ a Praha - východ. Vzhledem k blízkosti těchto okresů hl. m. Praze je však nanejvýš pravděpodobné, že část ambulantní gynekologické péče bude obyvatelům těchto okresů poskytována také v Praze. Poměrně nízké vybavení lékaři je též v okrese Rakovník.

Počet vyšetření - ošetření v ambulancích zaměřených na gynekologickou péči se ve Středočeském kraji v roce 2004 oproti předchozímu roku téměř nezměnil. Převážná část vyšetření byla provedena v samostatných ordinacích praktických lékařů - gynekologů, a to více než 90 % všech vyšetření - ošetření. Průměrný počet vyšetření na jednoho lékaře činil v roce 2004 ve Středočeském kraji 7 610 vyšetření, což je o 5 % více než v roce 2003. Z celkového počtu vyšetření tvořily preventivní prohlídky necelých 25 %.

Počet žen užívajících antikoncepci vzrostl ve Středočeském kraji proti roku 2003 o 12,31 %, v celé ČR o 6,53 %, přesto však jejich podíl na celkovém počtu žen ve fertilním věku je stále ve srovnání s celou republikou nižší (o 5,5 procentního bodu). Obecně z větší části ženy preferují hormonální antikoncepci, a to ve Středočeském kraji o 1 procentní bod více než v celé ČR.

Počet nově přijatých těhotných žen v kraji vzrostl v roce 2004 proti předchozímu roku o 1 135 na 11 422, tj. o 11,03 %. Přestože se v posledních letech snižovala návštěvnost porodních asistentek, neboť tato služba (péče) všeobecně klesala, v roce 2004 návštěvnost sester stoupla z 762 návštěv na 911, tj. o 19,55 %. V některých okresech kraje však návštěvy nejsou prováděny vůbec (viz tabulka).

Statistickým zjišťováním jsou též sledovány počty dispenzarizovaných pacientek pro vybrané diagnózy. Přestože se v roce 2004 počet pacientek s diagnózou prekanceróza děložního hrdla (jedná se o počet prvně zjištěných onemocnění pro tuto diagnózu) snížil o 5,66 %, je tato diagnóza stále nejčastější. Výši tohoto ukazatele ovlivňují částečně údaje vykázané jedním zařízením v okrese Mělník, ve kterém jsou, podle nám poskytnutých

informací, léčeny z velké části též pacientky z Prahy a také jedním zařízením v okrese Kladno, které se na tuto diagnózu specializuje.

Z ostatních sledovaných diagnóz, které jsou výrazně méně četné, došlo k nárůstu počtu prvně zjištěných onemocnění proti roku 2003 u zhoubných novotvarů hrdla děložního, a to o více než 25 %, zatímco u zhoubných novotvarů prsu došlo ke snížení tohoto ukazatele o 39 %.

Podrobnější údaje za dispenzarizované pacientky pro vybranou diagnózu dle okresů uvádí tabulka v příloze.

Lůžková péče

Gynekologická lůžková péče je zajišťována ve Středočeském kraji celkem na 15ti odděleních se 688 lůžky vykázanými k 31.12.2004, což je o 25 lůžek méně než v roce 2003. Ve všech nemocnicích, kde se nachází ženské oddělení, je také novorozenecké oddělení nebo pracoviště.

Počet lékařů klesl na lůžkových odděleních o 2,98 úvazku, což představuje pokles o 3,49 %. Vzhledem k poklesu počtu lůžek došlo i ke snížení průměrného denního stavu obsazených lůžek proti roku 2003 o 11,2 lůžka, tj. o 2,58 %. Ukazatel využití lůžek ve dnech nepatrně poklesl z 224,0 dnů v roce 2003 na 222,3 dne v roce 2004 a ve srovnání s Českou republikou se nižší využití prohloubilo, takže rozdíl činil 19,5 dne. Počet operovaných žen na gynekologických odděleních nemocnic Středočeského kraje klesl o 1 909 žen, tj. o 8,94 %. Proti roku 2003 byl zaznamenán vzestup u zemřelých pacientek v souvislosti s gynekologickým onemocněním, a to o 32,14 %.

Počet porodů se v nemocnicích Středočeského kraje zvýšil proti roku 2003 o 5,21 %, ale zároveň vzrostl i počet předčasných porodů, a to o 2,6 %, přesto je jejich podíl o 1,11 procentního bodu nižší než v celé ČR.

Počet potratů provedených v nemocnicích kraje proti roku 2004 mírně vzrostl o 2,4 % na 4 448 zákroků. Porovnáme-li počet potratů provedených u žen bydlících ve Středočeském kraji k počtu žen fertilního věku (15 až 49 let), jejich podíl činil 16,9 potratu (na 1 000 žen fertilního věku) a za poslední rok také vzrostl, přestože v posledních letech vykazoval trvale klesající trend. Ve srovnání s průměrem v ČR je tento podíl srovnatelný a do roku 2003 byl srovnatelný i jeho vývoj, v ČR však pokračoval klesající trend i v roce 2004.

Zpracovala: Monika Volodkovičová

ÚZIS ČR, Středočeský krajský odbor

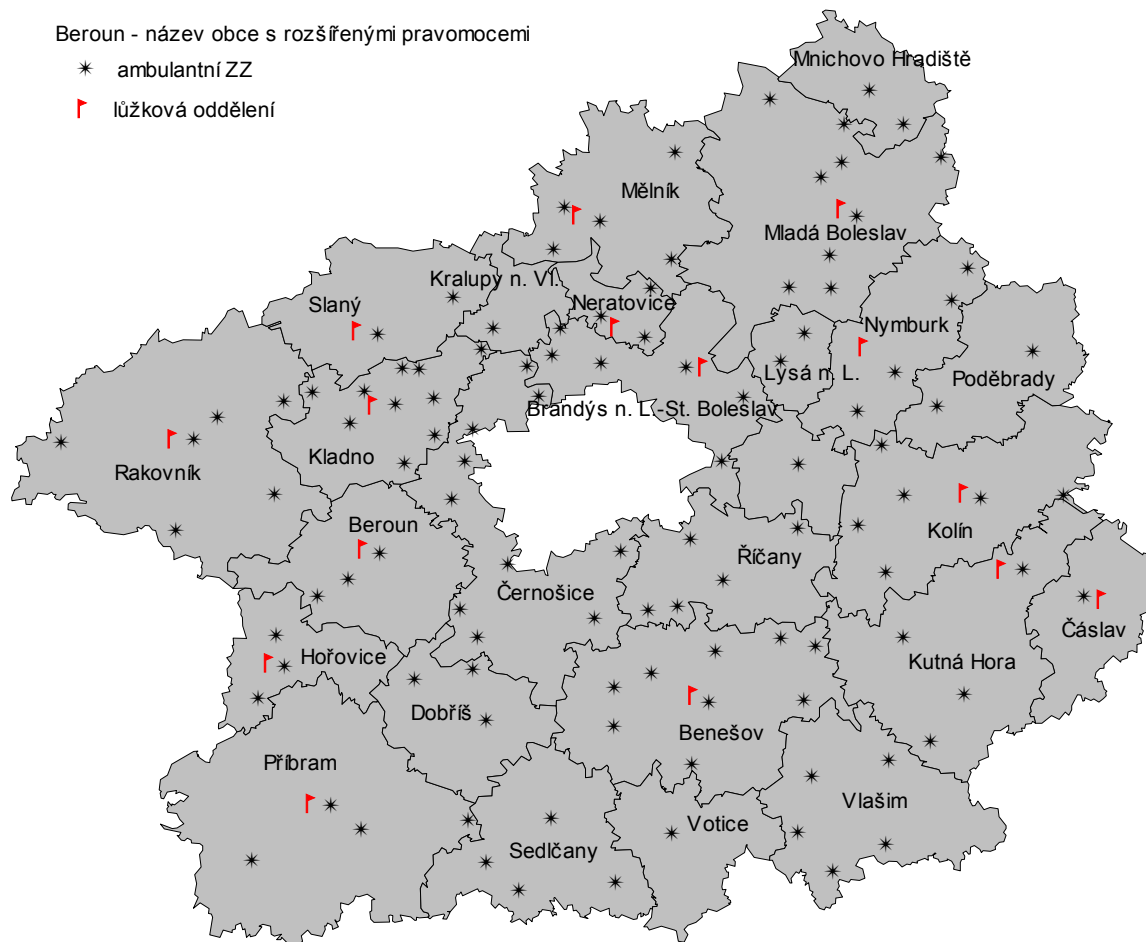
Centrum Lípa, Seydlerova 2451, 158 00 Praha 5

tel.: 251 627 242

e-mail: volodkovicova@uzis.cz

<http://www.uzis.cz>

Poskytovatelé zdravotní péče v oboru gynekologickém ve Středočeském kraji

Personální zajištění a počet ošetření - vyšetření v ambulantní péči dle druhu poskytované péče a dle území

Ukazatel	Počet ZZ a praco- višť	Počet pracovníků ¹⁾			Počet ošetření - vyšetření			
		lékařů	struktura v %	ZPBD ²⁾	celkem	z toho preventivních prohlídek	struktura ošetření v %	na 1 lékaře
dle druhu zařízení								
Ambulantní část lůžkových ZZ	130	116,30	87,38	134,54	917 902	225 853	90,62	7 893
Samostatné ordinace lékařů specialistů	15	15,40	11,57	28,50	92 904	24 435	9,17	6 033
Ostatní ambulantní ZZ	2	1,40	1,05	1,40	2 071	1 008	0,20	1 479
Celkem	147	133,10	100,00	164,44	1 012 877	251 296	100,00	7 610
dle okresu								
Benešov	15	12,54	9,42	15,50	104 191	22 902	10,29	8 309
Beroun	10	9,61	7,22	11,06	74 858	16 308	7,39	7 790
Kladno	24	19,48	14,64	26,32	135 528	37 010	13,38	6 957
Kolín	15	14,10	10,59	16,20	84 800	22 819	8,37	6 014
Kutná Hora	10	8,72	6,55	11,11	71 313	25 637	7,04	8 178
Mělník	12	13,27	9,97	13,57	99 818	24 726	9,85	7 522
Mladá Boleslav	14	14,43	10,84	26,20	129 784	25 315	12,81	8 994
Nymburk	13	9,60	7,21	10,13	82 232	21 319	8,12	8 566
Praha-východ	8	8,00	6,01	7,80	60 999	17 412	6,02	7 625
Praha-západ	7	5,90	4,43	6,00	41 207	9 327	4,07	6 984
Příbram	13	12,30	9,24	15,40	88 646	18 353	8,75	7 207
Rakovník	6	5,15	3,87	5,15	39 501	10 168	3,90	7 670
Středočeský kraj celkem	147	133,10	100,00	164,44	1 012 877	251 296	100,00	7 610

¹⁾ Součet úvazků, vč. smluvních

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb. o nelékařských povoláních § 5 - § 21

Ženy užívající antikoncepci *) a péče v těhotenství a šestinedělí dle území

Území, okres	Počet žen užívajících antikoncepci			Počet nově přijatých těhotných žen	Návštěvy porodních asistentek
	celkem	z toho			
		hormonální v %	nitroděložní v %		
Benešov	11 796	87,6	12,4	1 078	194
Beroun	13 335	84,0	16,0	808	95
Kladno	14 758	87,6	12,4	2 150	110
Kolín	12 412	84,9	15,1	1 029	105
Kutná Hora	7 995	84,3	15,7	643	10
Mělník	10 265	86,2	13,8	1 886	150
Mladá Boleslav	13 690	94,3	5,7	1 108	-
Nymburk	12 865	87,6	12,4	795	198
Praha - východ	8 635	91,6	8,4	525	-
Praha - západ	4 857	86,8	13,2	404	48
Příbram	9 151	87,4	12,6	708	1
Rakovník	5 173	91,1	8,9	288	-
Středočeský kraj	124 932	87,7	12,3	11 422	911
ČR	1 273 397	86,7	13,3	121 904	17 395

*) Pod lékařským dohledem

Dispenzarizované pacientky pro vybranou diagnózu dle území

Území, okres	Novotvar in situ ¹⁾ (D05-D06, D07.0-3)	Počet prvně zjištěných onemocnění					
		prekancerózy děložního hrdla (N87.0-2)	ZN hrdla děložního (C53.-)	ZN těla děložního (C54.-)	ZN ovarií (C56)	ZN prsu (C50.-)	ZN ostatních lokalizací ²⁾
Benešov	8	173	7	27	16	2	-
Beroun	4	170	7	22	4	7	1
Kladno	1	1 347	16	27	19	9	4
Kolín	15	476	13	21	8	14	10
Kutná Hora	4	82	6	13	7	20	1
Mělník	12	1 211	13	13	6	4	4
Mladá Boleslav	4	156	22	24	4	18	6
Nymburk	30	212	21	17	8	9	3
Praha - východ	-	89	2	3	4	2	1
Praha - západ	3	134	1	5	1	10	-
Příbram	49	244	4	18	6	3	12
Rakovník	4	159	1	4	2	8	-
Středočeský kraj	134	4 453	113	194	85	106	42
ČR	1 953	28 665	1 398	2 181	1 213	1 428	502

¹⁾ D05.- carcinoma (novotvar) in situ prsu, D06.- carcinoma in situ hrdla děložního, D07.0-D07.3 carcinoma in situ jiných a neurčených ženských pohlavních orgánů

²⁾ C51.- zhoubný novotvar vulvy, C52 zhoubný novotvar pochvy - vaginy, C57.- zhoubný novotvar jiných a neurčených ženských pohlavních orgánů

Využívání lůžkového fondu a činnost ženských oddělení nemocnic a zatížení zdravotnických pracovníků

Ukazatel	Středočeský kraj	ČR
Počet oddělení	15	124
Počet pracovníků ¹⁾		
lékaři	82,50	764,31
ZPBD ²⁾ celkem	328,06	3 317,20
sestru ²⁾ u lůžka	254,56	2 658,29
ZPOD ²⁾	60,80	506,08
Průměrný počet lůžek	696,32	6 235,53
Průměrný denní stav obsazených lůžek		
celkem	423,0	4 119,5
na 1 lékaře	5,1	5,4
na 1 sestru ²⁾ u lůžka	1,7	1,6
Počet lékařů na 100 lůžek	11,99	12,40
Počet ZPBD ²⁾ na 100 lůžek	47,68	53,82
Počet hospitalizovaných	30 692	303 588
Nemocniční letalita	1,2	1,1
Využití lůžek ve dnech	222,3	241,8
Průměrná ošetrovací doba	5,0	5,0
Prostoj lůžek ³⁾	206,0	2,1
<i>Gynekologická činnost</i>		
Počet operovaných žen celkem	19 438	186 092
Počet zemřelých v souvislosti s gynekologickým onemocněním celkem	37	334
z toho operovaných	6	73
<i>Porodnická činnost</i>		
Počet porodů celkem	9 067	96 570
z toho předčasné v %	10,17	11,28

¹⁾ Součet úvazků

²⁾ Zdravotničtí pracovníci dle zákona č. 96/2004 Sb.:

ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (§ 5 - § 21)

sestra - všeobecné sestry a porodní asistentky (§ 5 - § 6)

ZPOD - zdravotničtí pracovníci nelékaři pod odborným dohledem nebo přímým vedením (§ 29 - § 42)

³⁾ Ve dnech na 1 hospitalizovaného z lůžek schopných provozu

Seznam nemocnic s ženským oddělením v kraji:

Nemocnice Rudolfa a Stefanie Benešov

NsP Mělník

Nemocnice Beroun

Městská nemocnice Neratovice

Nemocnice Hořovice

SZZ Mladá Boleslav - Klaudiánova nemocnice

Nemocnice Kladno

Nemocnice a SZZ Nymburk

Nemocnice Slaný

Oblastní nemocnice Příbram a.s.

nemocnice Kolín

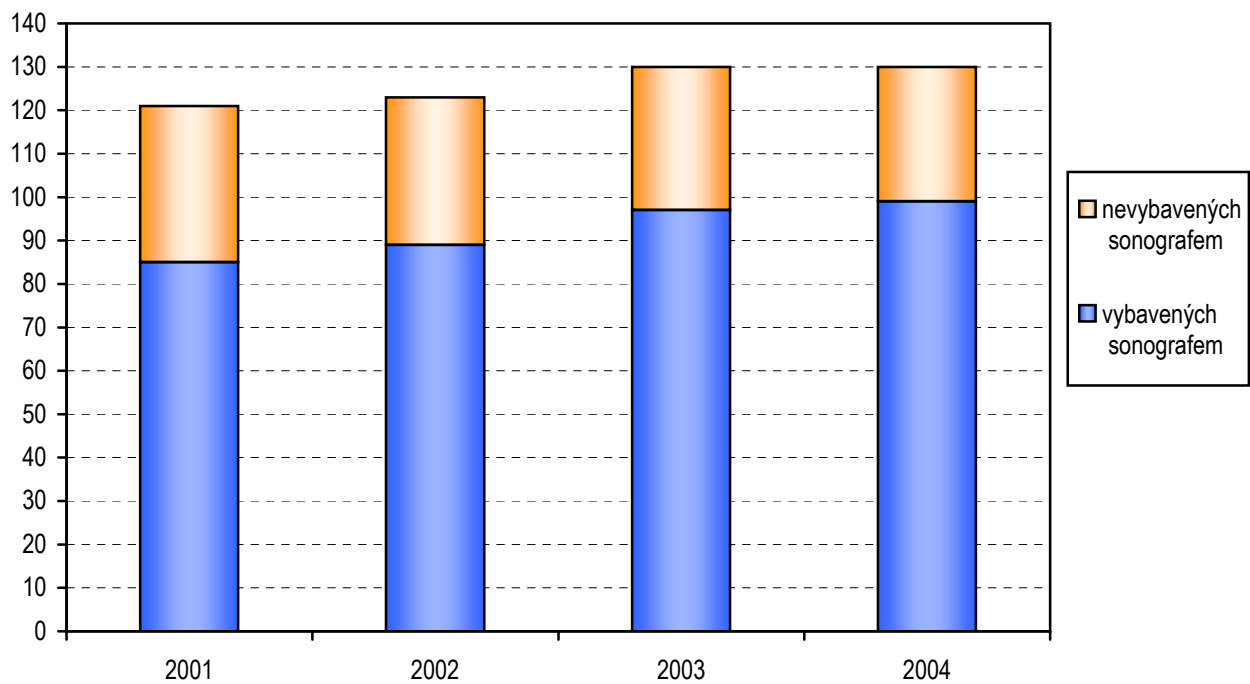
NsP Brandýs nad Labem

Nemocnice s ambulantní částí Kutná Hora

Nemocnice s poliklinikou Rakovník

Městská nemocnice Čáslav

Počet ordinací praktického lékaře gynekologa vybavených sonografem v letech 2001 - 2004

Vývoj podílu žen fertilního věku užívajících antikoncepci v letech 2001-2004

